

MAGYAR LAPOK

XIII. évfolyam, 103 (3549) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

„A magyar erők egyesítését nem várhatjuk áthidaló megoldásoktól, csak cselekvésektől”

Vitéz Imrédy Béla nyilatkozata a jobboldali pártok egybefogására irányuló tárgyalások sikertelenségével kapcsolatban — Törökországban egyre nagyobb méreteket ölt az angolszász suttogó propaganda

Az Esti Újság írja: vitéz Imrédy Béla egy kérdésre válaszolva, így nyilatkozott:

— A Bárdossy László által vezetett, jobboldali pártok egybefogására irányuló törekvések eredménytelenül zárultak. Bebizonyosodott, hogy a beszédek és tárgyalások ideje végképpen lejárt. A magyar erők egyesítését nem várhatjuk úgynevezett áthidaló megoldásoktól, hanem csak cselekvésektől. Semmi értelmét sem látom, hogy a pártok között további tárgyalások folyjanak. A belpolitikai történések súlypontja arra a tényezőre helyeződött át, amelynek a cselekvés lehetősége, de egyben kötelessége is megadatott, vagyis a kormányra. A közelmúltban óriási változás történt a magyar közélet minden vonalán. Ezelőtt két hónappal senki sem hitte volna, hogy a megtörtént intézkedések ilyen rövid idő alatt teremtik meg a gyökeres változást. Ezeket az eredményeket ki kell szélesíteni, éppen ezért meg kell teremteni a feltételeit annak, hogy a kormány még erősebben, még gyorsabban, még eredményesebben tudjon dolgozni és egyre jobban át tudja helyezni tevékenységét az alkotás terére. Politikai barátaimmal együtt, minden törekvésem arra irányul, hogy ezek a feltételek a legsürgősebben megvalósuljanak.

Papen ankarai német nagykövet Ribbentrop külügyminiszternél

Berlin. (NST.) Az angol és amerikai kormány 48 órási ultimátumot intézett a török kormányhoz, hogy kikényszerítse a Németországba irányuló krómszállítások megszüntetését. A Wilhelmstrasse szóvivője közölte ezt a tényt szombati nyilatkozatában.

A szóvivő hozzáfűzte, hogy az ultimátum lejártáig eltelt két napra Anglia, Amerika és a Szovjetunió ankarai nagykövetei valóságos elrejtőztek, úgy hogy a török kormány nem tudott érintkezésbe lépni velük. Az ultimátum tartalmáról a Wilhelmstrassen egyelőre sem-

mit sem közöltek, de az a benyomás, hogy Berlinben jól ismerik azt.

A jelentéstételre hazaérkezett Papen ankarai német nagykövet jelenleg Ribbentrop birodalmi külügyminiszternél van.

Egy kérdésre válaszolva, a német külügyminisztériumban közölték, hogy a madridi német nagykövetet nem hívják vissza jelentéstételre.

Lisszabonból semmi újabb hír nem érkezett és nem tudni, vajjon az angolszászok hasonló módon járnak-e el ott, mint Ankarában.

Ideges a török közvélemény

Ankara. (NST.) Törökországban néhány nap óta számos híresztelés kering, amelyek igen széles körökben nyugtalanságot váltottak ki és bizonyos kapcsolatban állhatnak azzal a körülménnyel, hogy német részről mindeddig nem reagáltak a török krómszállítások megszüntetésére. Tápot adott ezekre a híresztelésekre az is, hogy szombaton tartották meg az első nagy légvédelmi gyakorlatot Isztambulban.

A félhivatalos Ulus című lap nagy cikkben igyekszik megnyugtatót a közvéleményt és megcáfolja a különböző híreszteléseket. A cikket a többi isztambuli lapok is átvették. A lap megcáfolja Drinapoly allitóltagos bombázásának híreit, valamint azt a hamis jelentést, hogy időzített bombákat találtak volna a Taurus-expresszen. Erélyesen megcáfolja a lap azt a híresztelést is, hogy német részről ultimátumot küldtek Török-

országban. Ezek a híresztelések mindenestre jellemzik a török közvéleményben uralkodó idegességet.

Az Ulus cikkében élesen elítéli azokat a köröket, amelyek nyilván tudatosan igyekeznek ilyen ideges légkört teremteni és azt tanácsolja olvasóinak, hogy kizárólag a hivatalos török jelentéseknek adjanak hitelt. A török kormány — írja a lap — a közvéleményt minden tekintetben idejében és részletesen felvilágosítja mindenről. Ezzel kapcsolatban a félhivatalos lap azt is megcáfolja, hogy a parlament és a kormány között, valamint a kormányon belül nézeteltérések támadtak volna.

A török főváros politikai körében érdeklődéssel fogadták ezt a cikket és annak bizonyítékát látják ebben, hogy az angol-amerikai suttogó propaganda Törökországban újabban ismét lényegesen fokozódott. Ez a propaganda nyil-

ván a krómszállításokra vonatkozó megbeszélések befejezése óta kiéleződött belső és külső feszültséget az egész politikai légkör megzavarására igyekeznek kihasználni és az idegességet az aktuális török külpolitika irányító tényezőjévé akarja tenni.

Vitéz Rajnay Károly főispán átvette hivatalát

Nagyvárad, május 8. Vitéz Rajnay Károly nyugalmazott tábornok, Biharvármegye és Nagyvárad város új főispánja, a hétfőre virradó éjjel félegy órakor, a budapesti menetrendszerű vonattal Nagyváradra érkezett.

A főispán már a mult hét végén értesítette érkezéséről a városi és megyei törvényhatóság embereit, de az volt az óhaja, hogy semmiféle fogadtatásban ne részesítsék, azért illetékes helyen nem adtak a sajtónak határozott közlést a főispán érkezésének időpontjáról.

Vitéz Rajnay Károly az éjszakát a külön vágányra tolt halókozsiban töltötte, amelyből reggel hét órakor szállt ki. Az előzetes értesítés alapján dr. Megeery Lőránd főispáni titkár egy hajdu kíséretében, a megyei gépkocsival várta az állomáson, kívülük a tábornok néhány híve jelent még meg, akik magánúton szereztek jöveteléről tudomást. A főispán ekkor autóba ült és a vármegyeházára hajtott, ahol a vendégszobában szállott meg.

Az új főispán kevéssel kilenc óra előtt jelent meg a vármegyei főispáni hivatalban. Dr. Cziffra Kálmán volt főispán, aki itt az utóbbi napokban csak postája átnézése céljából mutatkozott, már várta őt, hogy átadja a hivatalát.

A vármegyei főispáni hivatal átvételkor Rajnay Károly főispán megbeszélést folytatott dr. vitéz Nadányi János alispánnal, de a törvényhatóság többi tisztviselőivel még nem vette fel az érintkezést.

Déli tizenkét órakor Rajnay Károly főispán dr. Illés József titkár kíséretében megjelent a városi főispáni hivatalban, ahol dr. Hlatky Endre volt főispán fogadta őt és átadta a hivatalát.

A hivatal átvétele alkalmával a főispán dr. Gyapay László helyettes polgármesterrel is tárgyalt.

Értesülésünk szerint Rajnay Károly a vármegyei főispáni hivatalban fogja teendőit ellátni és a városi főispáni hivatalba csak időnként látogat el. A felek fogadása is a vármegyei főispáni hivatalban fog történni. Erre vonatkozólag azonban végleges intézkedés még nincs.

Ismeretlen tettesek agyonlőtték egy budapesti rendőrt

Az Új Nemzedék írja: Pestszentlőrincen a Hősök Tere közelében ismeretlen tettesek agyonlőtték Szijjártó II. Ferenc rendőrfőtörzsőrmestert. Mellette több jókora csomag bevert szanaszét. A rendőri bizottság felbontotta a csomagokat. Nyilvánvalóan lopásból eredő ruhanemű volt bennük. Szijjártó rendőrfőtörzsőrmester Budapestről szolgálatból haladt hazafelé. A Hősök Terén figyelmes lett két gyanús fiatalemberre, akik csomagot vittek. Leszállt a villamosról, amely

tovább haladt és a rendőr egyedül maradt a két tetessel, akik közül az egyik fegyverét használta. Azt is megállapították, hogy a csomagban talált értékek egy pestszentlőrinci művezető lakásából valók. Feltevések szerint a rendőrgyilkosok azonosak lehetnek a két hónappal ezelőtt ugyancsak Pestszentlőrincen agyonlőtt Lenkey őrnagy gyilkosaival. Kézrekerítésükre széleskörű nyomozás folyik.

Könyv és Kultúra

Megjelent a „Honvéd műsorkönyv”

A Vitezi Rend Zrínyi Csoportja — célkitűzéseinek megfelelően — fenti címmel régóta kívánatos, házagpótló munkát állított össze és adott ki. A nemzeti és katonai nevelés céljait szolgáló igen nagy gondnal összeállított tartalmas mű hazafias és katonai ünnepek műsorába iktatható beszédszövegeket, verseket és kis szindarabokat tartalmaz. Az I—III. részből álló vaskos kötet — amint a címe is mutatja — elsősorban a m. kir. honvédségnek szól, de azért a Zrínyi Csoport szolgálói kíván könyvével a honvédségen kívül is mindazoknak, akik ünnepek, előadások rendezése során a Zrínyi Miklós-i magyar nemzeti és katonaszemély sajátos szempontjainak hódolnak. A könyv főjellemvonása a gyakorlati használhatóság. Az első részben március hó 15-ére, Hősök napjára, a Legfelsőbb Hadur születés- és nevenapjára, Honvédnappal és október 6-ára, valamint egyéb alkalomokra találunk tartalmas, az ünnepi hangulatnak, illetve áhitatnak megfelelő beszédeket. A második részt versek töltik ki. — A közölt versek mindegyike a magyar költészet egy-egy gyöngyszeme és hű kifejezője a katonaszemély gondolatvilágának. A harmadik részben történelmi színjátékok, sziművek, falusi életkép, dalos játék és vigjáték között válogathatnak a rendezők.

A függelékben hasznos utmutatást találunk a rendezők a műsoros színelőadások összeállításához, valamint színpadtechnikai kérdésekben is.

A „Honvéd műsorkönyv” ára 12 P. — Megrendelhető: a Vitezi Rend Zrínyi Csoportja Munkatársainak Irodalmi és Művészeti Szövetkezeténél (Budapest, VIII., Reviczky-u. 4—b), az összegnek az 58.1000. sz. postatakarékpénztári csekk-számlára történő előzetes befizetése után.

Honvédeink az új hadak útján

A Vitezi Rend Zrínyi Csoportja kiadásában most hagyta el a sajtót a két részből álló „Honvédeink az új hadak útján” című c. érdekes, a magyar honvédség egyes alakulatainak és tagjainak kimagasló fegyvertényeit tartalmazó könyv.

Az első részben — amelynek címe: Felfegyvezés a donmenti harcokból — Gyimesy Ernő altábornagy írja le harcéri élményeit színes eleveggel és olyan meggyőző erővel, hogy szinte közelről figyelhetjük azt a hősi helytállást, leleményességet és vitéz küzdőszellemet, amelynek részeseivé váltak a donmenti harcokban résztvevő honvédeink.

A II. rész a „Kisemberek — nagy hősök” címmel a Magyar Katonaujság hasonló című rovatában megjelent vitéz tettek egy részét gyűjti hervadhatatlan csokorba, hogy ilyen formában is hirdesse a kis emberek — nagy hősök örökkelvő dicsőségét.

Ez a csinos kiállítás, tartalmas, hadtörténelmi jelentőségű művecske is — mint a Zrínyi Csoport minden kiadványa — a magyar katonaszemélyre való nevelést és a hősi kultusz ápolását szolgálja.

A vázlatokkal, rajzokkal és fényképekkel diszitett 100 oldalas füzet ára 5.— P. Megrendelhető: a Vitezi Rend Zrínyi Csoportja Munkatársainak Irodalmi és Művészeti Szövetkezeténél (Budapest, VIII., Reviczky-u. 4—b), az összegnek az 58.100. sz. postatakarékpénztári csekk-számlára történő előzetes befizetése után.

Regősdélután keretében ünnepelték meg a nagyváradi cserkészek az „Anyák napját”

Nagyvárad, május 8. A nagyváradi cserkészek vasárnap délután az „Anyák napja” alkalmából jól sikerült regősdélutánt rendeztek a Református Kulturpalota nagytermében.

A műsort cserkészduló nyitotta meg, amelyet a cserkészkórus adott elő, majd a „Magyar Hírszék” közös éneklése után dr. Barsay Károly főügyész. vármegyei cserkészpáncsok mondott bevezető beszédet, hangoztatva, hogy az anya fogalma minden nemzet minden cserkésze előtt — szent. Két mulattató cserkészenet között Kathonay Béla cserkész János Béla: *A hős sírja* című versét szavalta el, majd Salánky János cserkésze vezető tartott előadást *Magyról* címmel. Ismét két vidám jelenet

után a cserkészkórus magyar dalokat adott elő *Abrahám* György vezetésével. A műsor második részét a Cserkész Regősráj számai töltötték ki. *Csiby* László cserkész iemertette a regősráj eddigi munkáját, utána a regősráj énekkarának számai következtek *Abrahám* György vezetésével. *Oszdáni* Béla Mész László egyik költeményét szavalta el, majd *Kerekasztalkonferencia* címen hangulatos jelenetet adtak elő. Bemutatták a műsor keretében a regősráj bábszínházát is, amely szintén igen nagy tetszést aratott. *Juhász* István, *Balogh* István és *Mészáros* Sándor cserkészek szavaltai után a regősdélután a Himnusz közös éneklésével ért véget.

Állandóan özönlének Váradra a gettó elől menekülő zsidók

Rendkívül felszaporodott a rendőrség munkája

Nagyvárad, május 8. Megemlékeztünk arról, hogy a szatmárnémeti lengyelzsidók által alapított hamisokmány-gyár tömegesen látja el a gettó elől menekülő zsidókat igazoló iratokkal, keresztlevelekkel s a zsidók a hamis iratok birtokában előbb Váradra, majd innen más városokba szöknek, ha véletlenül el nem fognak őket a hatóságok közegei.

Vasárnap éjszaka Brach Irma, ennek luga és Brettler Gizella fiatal szatmári leányok érkeztek vonattal Nagyváradra, itt a Pannonia szállodában szobát béreltek, hamis neveken jelentve be magukat. Az állandó razzia során mint gyanús egyéneket előállították a rendőrségre, ahol római katolikus keresztlevelekkel igazolják keresztény származásukat igen

jól hangzó magyar nevekkél. Kihallgatásuk alkalmával kiderült, hogy fogalmuk sincs a katolikus vallásról, bérálás, áldozásról még kevésbé s így a hamis okmányoknak kevés értéke maradt, mindössze annyi, hogy a büntetést súlyosbítják ezek a tények.

Beismerő vallomásuk után a rendőrség 30 napi elzárásra ítélte őket, majd elrendelik internálásukat. Hasonló esetért ítélte el a rendőrbíró Kain Zoltán margittai ügynököt, Heimovits Tibor szatmári fogtechnikust, aki polgári személylapjáról törölte a zsidó szót. Közokirat-hamisítás vétsége miatt átadják a kir. ügyészség fogházába. Egyébként 15—15 nap elzárásra büntetik őket. Internálásuk folyamatban van.

Átrendezte a polgármester a városi orvosi szolgálatot

Nagyvárad, május 8. Miután számos zsidó orvost telepítettek a gettóba a keresztény orvosok egy része pedig katonai szolgálatot teljesít, a polgármester kiegészítő intézkedéseket fogantatott a gettón kívül eső területek orvosi ellátása tekintetében.

E területet az eddig hat körzet helyett két orvosi körzetre osztotta a polgármester. A Köröstől délre eső körzetet dr. Deák István városi orvos, a Köröstől északra eső városrészt pedig dr. Rosner Hermann munkaszolgálatos orvos látja el.

A városi szegény-beteg rendelőt ez után nem a városi orvosok rendelőjében, hanem az állami kórházban fogják végezni. A rendelőt az állami kórház főorvosi és alorvosi kara bonyolítja le. A rendelés időpontjának megállapítására a hét folyamán történik intézkedés.

Az általános egészségvédelmi (zöldkeresztes) szolgálat ellátása öt helyen történik, és pedig: a Bunyitay-ligeti központi egészségvédelmi házban, továbbá a Kölcsey Ferenc-utcai, a Rulikovszky-uti, az Össi-telepi és a velencei egészségházakban.

Az Országos Társadalombiztosító Intézet nagyváradi orvosi ellátását is részletesen szabályozta a polgármester. Az er-

re vonatkozó beosztást lapunk holnapi számában közöljük.

A városi orvosi szolgálat fentebb ismertett ellátásáról a polgármester 12397—1944. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A városi orvosi szolgálatot a következőképpen rendeztem át:

Egyelőre a városi orvosi teendőket a városnak a Körös balparti részén dr. Deák István városi orvos, a jobb parti részen dr. Rosner Herman m. kir. Belügyminiszter által kirendelt munkaszolgálatos orvos végzi. Bekapcsoltam ebbe a munkába dr. Herbst Gézát, a gettóba való bevonulás alól mentesített orvosi is, aki a m. kir. tisztifőorvos, vagy az általa megbízott városi orvos rendelkezése szerint bizonyos városi orvosi munkákat végez.

A szegénybeteg rendelőket 1944. május hó 8-án reggeltől kezdve, nem a városi orvosi rendelőkhöz bonyolítják le, hanem az állami kórház rendelő helyiségeiben és pedig a jelentkezés ideje szegénybetegek részére az állami kórházban reggel fél 8—fél 9 óráig.

A városi orvosoknál ezen naptól kezdve csak a háznál felkötött betegek

Mozik műsora:

APOLLÓ: Egy nap a világ.
BELVÁROSI: Heten, mint a gonoszok.
CASINO: Machita.
KORONA: Csodarepülő.

jelentendők be délelőtt 8—9 óráig és pedig

dr. Deák Istvánnál a Kossuth Lajos-utca 3. szám alatt a IV., V. és VI. kerületi betegek;

dr. Rosner Hermannál a Gerliczy-utca 7. szám alatt az I., II. és III. kerületi betegek. A halottak bejelentése dr. Deák István városi orvosnál történik, a Kossuth Lajos-utca 3. szám alatt.

A cukorutalványok kiállítása betegek részére az Állami Kórházi szegénybetegrendelőben fog történni.

Nagyvárad, 1944. május hó 6-án.

Dr. GYAPAY LÁSZLÓ s. k.
h. polgármester.

Változás a nagyváradi rendorkapitányság vezetésében

Nagyvárad, május 8. Mint hivatalos helyről értesülünk, a nagyváradi rendorkapitányság vezetésében változás áll be a legközelebbi időben. A belügyminiszter Kovács Nagy Pál rendőrfőtanácsost, a városi kapitányság vezetőjét Debrecen város rendorkapitánysága élére helyezte át. Helyébe Nagyváradra dr. vitéz Thurzó György rendőrfőtanácsost, az ungvári kapitányság vezetőjét nevezte ki a belügyminiszter.

Kovács Nagy Pál alig néhány hónapja vette át a városi rendőrség vezetését, amelynek ügyeit nagy hozzáértéssel és jóakarattal, de kellő szigorúság mellett látta el. Áthelyezésével a belügyminiszter kiváló rendőrtisztet állít a debreceni kapitányság élére.

Két nagyváradi zsidó gyógyszerész már megkapta új gazdáját

Nagyvárad, május 8. Mint ismeretes, a belügyminiszter május 4-ével minden zsidó gyógyszerésztől megvonta az engedélyt. Mint a Hivatalos Lap közli, most a következő gyógyszerészek kaptak jogosítványt: Kovács Sándor megkapta a helyi „Órangyal” gyógyszerész, valamint Takács István a „Diana” gyógyszerész jogosítványát. Ugyancsak a fenti rendelkezés közli, hogy a sarkadi II. Rákóczi Ferenc gyógyszerésztárast Vaszkó Lajos kapta. A többi bezárt zsidó gyógyszerésztárak kereszténykézbe juttatása folyamatban van.

HIRDETMÉNY a lakásigénylések tárgyában

Tudomására hozom a város közönségének, hogy ezidőszereint további intézkedésemig csak a zsidók részére kijelölt városrészből kiköltözködő keresztény lakosság részére utalok lakást.

Mindazok a keresztények, akik nem feltüntetett részben laktak, lakásigénylő kérelmeiket benyújthatják, de ezeket érdemben csak akkor fogjuk elfintézni, amikor a zsidók által visszahagyott lakások pontos összeírása és ellenőrzése már megtörtént.

Nagyvárad, 1944. évi május hó 8-án.

Dr. GYAPAY LÁSZLÓ s. k.
h. polgármester.

Visszaverték a németek a bolsevisták támadásait Szebasztopol térségében

A nettunói hidőállásban összeomlott az angolászok több, erősebb előretörése. Berlint és Bukarestet bombázták vasárnap az angolászok

Berlinből jelentik: (MTI) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német TI-nak: A véderő főparancsnok-sága közli:

Az ellenség Szebasztopol előtt folytatta igen erős tüzérésszel és csatrepülőgéppel támogatott támadásait, főleg az északi szakaszon. A támadásokat ide-oda hullámzó harcokban visszavertük, a helyi betöréseket pedig elreteszeltük. A Krimi-félsziget fölött vadász- és csatrepülőgépek ismét lelőttek 34 szovjet repülőgépet. Jassitól északra, Polocktól keletre, valamint Sükovtól délre a bolsevisták gyengébb támadásai eredménytelenek maradtak.

A nettunói hidőállásban az ellenség több erősebb előretörése összefogott elhárítótűzünkben vagy közelharcban összeomlott. A kommunista-bandák ellen a Balkánon folytatott harcok során az ellenfél áprilisban 11.380 halottat, 3871 foglyot veszített és sorából számosan ászódktek.

Északamerikai bombázók szombaton ismét támadást intéztek Románia több helysége ellen. Főleg Brassó városának területén keletkeztek épületkárok és veszteségek a lakosság körében. 23 ellenséges repülőgépet — túlnyomórészt négymotoros bombázót — lelőttünk. Román vadászrepülőök itt különösen kitűntek magukat. — A haditengerészet biztosító járművei: fedélzeti, léghárító és tengerészeti tüzérés, a hajókierleink ellen intézett ellenséges légitámadás elhárítása alkalmával a norvégiai és holland partok előtt, valamint a Fekete-tengeren megsemmisítették 15 bombázót és torpedóvető repülőgépet.

Brit repülőgépek a délfranciaországi partvidék előtt megtámadták a vöröskereszt szolgálatában hajózó „Christina” nevű spanyol gőzöst, bár világosan meg volt jelölve. A személyzetnek veszteségei voltak és a nemzetközi Vöröskereszt megbizottja is megsebesült.

Ellenséges bombázó kötelékeknek a megszállt nyugati területek ellen intézett támadásai során lelőttünk 5 ellenséges repülőgépet. Egyes brit repülőgépek az elmúlt jéjjel bombákat dobtak Nyugat- és Délnyugat-Németországra.

A légiháború hírei

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Északamerikai bombázók erős köteléke vasárnap Bukarest ellen intézett támadást. Német és román vadászok már Dél-Románia fölött, légiharera kényszerítették a betolakodókat. Ezek a harcok egészen a támadás területéig elhúzódtak. A teljesen szétszórtan ledobott bombák Bukarest lakott részeire estek.

Az eddigi jelentések szerint a német vadászok több, mint tíz darab négymotoros támadó gépet lőttek le. Az ellenséges támadó gépek egyrésze még Belgrádot is megtámadta és ott is bombákat dobott le. A hosszabb

ideig tartó légiharcban a román vadászok is eredményesen résztvettek.

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: Szombaton 11 ellenséges repülőgép lelőését jelentették, amelyek a norvég partok előtt hajókaravánok ellen intéztek támadást.

Berlinből jelentik: (MTI) Az észak-amerikai bombázókötelékek — mint a Német TI értesül — május 7-én, délelőtt az egész Észak-Európa fölött uralkodó rossz időjárási helyzetet ki-

használták arra, hogy ismét terrortámadást intézzenek Berlin ellen. Az amerikai bombázók vaktában számos bombát dobtak le Berlin város területére. Károk és a polgári lakosság körében veszteségek keletkeztek. A német légvédelmet tevékenységében messzemenően akadályozta az a körülmény, hogy egész Észak-Németország fölött többretegű — helyenként igen magasra nyúló — felhőtakaró volt.

Angolászok támadás vatikáni gépkocsik és német vöröskeresztes repülőgép ellen

Rómából jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Angol-amerikai repülőgépek május 5-én újból megtámadták a Vatikánváros Róma ellátási szolgálatába állított egyik gépkocsioszlopát. A támadás Fermo városka közelében történt. A gépkocsioszlop személyzete nem szenvedett veszteséget, de egy közvetlenül a vatikáni kocsik előtt haladó, tehergépkocsin egy

ember meghalt és több megsebesült. Zágrábból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Angolász repülőgépek a horvát fővárostól 5 kilométernyire délre, lelőttek egy német vöröskeresztes repülőgépet. A repülőgép a vöröskeresztes jól felismerhetően meg volt jelölve, úgy hogy itt csakis szándékos támadásról lehet szó.

Tito megtört bandái egyre inkább a széteszlás jeleit mutatják

Berlinből jelentik: (MTI) A Német csapatok által a bolsevista bandák ellen indított bekerítő hadműveletek Kelet-Boszniában és a szerb határterületen május első hetében tovább folytatódtak. Az eddigi eredmények szerint ezek a műveletek az egyik megsemmisítő csapat jelentik Titóra és szovjet támogatóira. Ezek a hadműveletek a legmegsemmisítőbben hatoltak az egész bandarendszere. Titó mindent elkövetett, hogy végre a határon keresztül mélyen betör-

hessen a szerb területre, törekvése következtében azonban főerői valószínűs körvadászat központjába kerültek. A határ mentén előrenyomuló német biztosító csapatok és nemzeti önkéntesek kétrészre osztották Titó erőit és nyugatról és keletről nagyszabású bekerítő támadást indítottak ellenük. Az állandó és súlyos harcok következtében a megtört bandák egyre inkább a széteszlás jeleit mutatják.

Washingtonba utazott Harriman, az USA moszkvai nagykövete

Egyre kevesebb kilátás van a londoni lengyel kormány és Moszkva közötti megegyezésre

Stockholmból jelentik: (MTI) A brit hírszolgálat washingtoni jelentése szerint Harriman, az Egyesült Államok oroszországi nagykövete szombaton este megbeszélés céljából Washingtonba utazott. Harriman a múlt héten Észak-Afrikában Stettinius-szal tárgyalt.

Stockholmból jelentik: (MTI) Mint a brit hírszolgálat washingtoni illetékes körökre hivatkozva közli Harriman, az Egyesült Államok moszkvai nagykövete az amerikai külügyi hivatalban folytatandó eszmecserere érkezett haza az Egyesült Államokba, utjának azonban nincs különösebb jelentősége. Washingtonban úgy tudják, hogy a nagykövet rövidesen visszatér Moszkvába.

Stockholmból jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: Jólátjékozott ameri-

kai körök felfogása szerint a Szovjet nemcsak azon kísérletezik, hogy a megosztott lengyel területen új lengyel kormányt alakítson, hanem ellen-szegül a lengyel emigráns bizottság minden arra irányuló fáradozásának is, hogy eljusson Lengyelországba. Éppen azt nem akarja megengedni a Szovjet, hogy a mostani lengyel főparancsnokság bármiféle jogkört gyakoroljon Lengyelországban. A lapok londoni tudósításai megerősítik, hogy bár Churchill fogadta a lengyel ellenállási mozgalom vezető képviselőit, londoni politikai körökben egyre nagyobb esüggedés támadt amiatt, hogy lehetséges-e egyáltalában megegyezést létrehozni a londoni lengyel emigránsok és Moszkva között.

Svájc további semlegességét hangsúlyozta Etter szövetségi tanácsos

Beruból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A svájci konzervatív párt vasárnapi gyűlésén Etter szövetségi tanácsos, beszédében foglalkozott Svájc helyzetével a háboru ötödik évében.

— A nagy országos politika alapjai és irányai tekintetében, lényegesen eltérének nem szabad közöttünk lennie. Politikánkat feltétlenül világos, lojális és konjunkturától független semlegesség jellemzi, továbbá az állandó és megingatlanatlan készenlét arra, hogy országunk függetlenségét és semlegességét fegyveres erővel, minden erőnk bevetésével megvédelmezzük. De éppen ilyen egységesen készenállunk arra is, hogy semlegességünket amennyire tölünk telik, segítőcéllal és szeretettel a szenvedő emberiség szolgálatába állítsuk. Felesleges hangsúlyoznom, hogy a nyugodt, szilárd kitartás és ellenálló akarat, amelyet népünk eddig olyan határozottan tanusított holnap sem lesz kevésbé szilárd, mint tegnap volt. A legközelebbi jövő is megérlelhet olyan eseményeket, amelyek a háborut új szakaszba kényszerítik, egyuttal határainkhoz is közelebb sodorják és befolyásolják gazdasági és katonai helyzetünket.

A továbbiakban Svájc közellátásról beszélt. A háboru utáni teendőkről kiemelte a következőket: Az egészségés földművesosztály biztosítása, a munka és a család biztonsága és az öregekről való gondoskodás.

POLITIKAI KISHIREK

Adanából jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A közellkeleti rádió jelenti: Palesztinában jelenleg az arab politikusok között tárgyalás folyik arról, hogy a jövő hónapban politikai értekezletet hívnak össze. A tárgyalást nem pártpolitikai, hanem nemzeti alapon akarják folytatni.

Stockholmból jelentik: (MTI) Mint a brit hírszolgálat Washingtonból jelenti, Roosevelt elnök vasárnap egyhónapi szabadságáról, amelyet egy déli államban töltött, visszaérkezett Washingtonba.

Ankarából jelentik: (MTI) Jólértesült hely közlése szerint a török légvédelem által leszállásra kényszerített idegen repülőgép egy angliai bombázó volt, amely a Ploesti ellen végrehajtott támadásból volt visszatérőben.

Stockholmból jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: A svéd bányászszövetség elnöke a svéd bányáipar helyzetéről kijelentette, hogy a Németországba irányuló érc kivitel csökkenésével több bányában nagyarányú bányász-elbocsátásokra került sor.

Sevillából jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Frankó tábornok államelaök vasárnap délelőtt ünnepség keretében átnyújtotta Ancipo de Llano tábornoknak, Andaluzia felszabadítójának és a polgárháboruban kiváló érdemeket szerzett spanyol tábornoknak a legmagasabb spanyol vitézségi kitüntetést, a San Fernando babérkereszt nagykeresztjét.

Hivatalos francia állásfoglalás a libanoni eseményekkel kapcsolatban

Vichy. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Bizonyos libanoni események és a libanoni sajtónak Franciaországgal kapcsolatban kedvezőtlen megnyilatkozásai, a hivatalos francia körököt állásfoglalásra késztették. Kiemelik, hogy három párt érdekeit abban, hogy a francia befolyást keleten aláássák és abból maguknak csináljanak hasznot. Először az angolok, akik a régi francia-angol versengést a mostani körülmények között a maguk javára akarják fordítani. Másodszor a Szovjet, amely, miután Algériában, Délolaszországban és több más területen kormányban kiterjesztette befolyását, most azt akarja, hogy a közel-keleten is forradalmi világuralmi terve szellemében, erősebb befolyása legyen. A legnagyobb felelősség azonban a francia szakadárokat terheli, akik áruló érvényesítési vágyuk kedvéért kiszolgáltatták a francia főhatalmat.

Vichyből jelenti: (MTI.) A Német TI jelenti: Henriot államtitkár szombaton „Európa a bolsevizmus ellen” című kiállítás megnyitására a többiek között a következőket mondotta:

Franciaországban nem szabad az európai ügyektől visszavonulni, mert Európának oeszthatatlan tömböt kell alkotnia a bolsevista veszélyekkel szemben. Az angol-amerikaiak partaszállása Franciaországban a franciák számára nemcsak a hadműveletek miatt jelentene nagy veszélyt, hanem főleg azért, mert ezáltal a bolsevista erők számára is egyengetnek az utat Franciaországban.

Továbbra is fennmarad a zsidók lejárt váltón alapuló kötelezettsége

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

A hivatalos lap május 5-iki száma közli a hitelintézetek és szövetkezeti központok birtokában levő egyes váltók lejártának meghosszabbításáról szóló 1680—1944. M. E. számú rendeletet. A rendelet szerint a Magyar Nemzeti Bank, a pénzügyi központ és tagintézetei, valamint a szövetkezeti központok és tagjai sorába tartozó hitelintézetek legfeljebb 1944 július 31-ig a váltókötelezettség hozzájárulása nélkül is meghosszabbíthatják a birtokukban levő olyan váltók lejártát, amelyen az 1600—1944. M. E. számú rendelet hatálya alá eső zsidó vállalt váltói kötelezettséget.

A rendelet intézkedik arról is, hogy a váltó tökéösszegén kívül a meghosszabbított lejáratú napig terjedő időre járó kamatot, ugyancsak a lejárt meghosszabbításakor leróvándó illetéket is a váltó alapján lehessen érvényesíteni.

Szolgáltatás gyógyszertárak:

IV. CSOPORT:

Gránátalma gyógyszertár, Rákóczi-u. 27. (Irgalmasrend) 15-25.

HUNGARIA gyógyszertár, Mussollitár 8. (Szabó Aczél L.) 15-28.

MINERVA gyógyszertár, Szent László tér 5. (Gálosi F.)

ORANGYAL gyógyszertár, Gróf Teleki Pál-u. 44. (Révész J.)

A gyógyszertárak éjjeli szolgáltatását reggeltől a következő szombat reggelig tart.

Befejeződött az iparosok részére rendezett népművelési tanfolyam

Nagyvárad. A nagyvárad-i Iskolánkülső Népművelési Bizottsága által az 1943—44. tanévben iparostanulók részére rendezett népközponti vizsgákra előkészítő tanfolyamok összefoglaló jelentése az alábbiakat tartalmazza.

6 tanfolyamon 125 fiú, 4 tanfolyamon 57 leány, összesen 10 tanfolyamon 182 tanuló vett részt. Az előadások 1943 évi augusztus hó 9-én kezdődtek, heti hat órai tanítással és az 1944 évi március hónap második felében és április hónap első hetében tartott magánvizsgákkal záródtak.

Fenti jelentéssel kapcsolatban az Ipartestület elnöke az alábbi nyilatkozatot adta:

Múlt év augusztus havában azzal a kéréssel fordultunk Nagyvárad th. város Iskolánkülső Népművelési Titkárságához, hogy legyen segítségünkre egy olyan elemi iskolai tanfolyam megszervezésében, amely tanfolyamon azok az iparos tanuló fiúk és leányok, akik az 1936. VII. t. c. 20. § 2-ik bekezdése szerint megkövetelt 6 elemi iskolai végzettséggel nem bír-

nak, tanoncidejük alatt, a renedes tanonciskolai oktatáson kívül, elvégezhessék a hiányzó 5 és 6 osztályokat is és arról bizonyítványt szerezzenek.

Az Ipartestület különösen a segédi vizsgákban szerzett szomorú tapasztalatok indították ezen tanfolyamok megrendezésének a gondolatára. — Ezen a segédi vizsgákban nemcsak az 5 és 6 osztály hiányossága mutatkozott meg a tanuló ifjúság feletében, hanem annak a magyar elemi iskolai oktatásnak a hiánya is, amelyik meg a felekezeti iskolákban is megakadályozta a magyar gyermekek magyar szellemben való nevelését 22 éven át.

Vidor József titkár megértette jó szándékunkat és egész lelkével magáévá tette gondolatunkat és azt munkatársával, fáradhatatlan munkássággal meg is valósította, mindnyájunk nagy örömeire.

Szerettük volna ezt a tanfolyamot egy ünnepélyes záró vizsgával befejezni a főispán és a polgármester jelenlétében, de a mai idők nagy eseményei nem alkalmasak az ilyen ünnepi megnyilatkozásokra. Az országban egyébként első volt az ilyen tanfolyam megtartása.

A hatósági árnál magasabb ár kiírása már árdrágítás

Az árdrágító visezlécekről szóló törvény szerinti ártülpéct követ el az, aki közérdekséglelt cikkért a hatóságilag megszabott árnál magasabb árat követel, köt ki, vagy fogad el.

Ezen az alapon a kúria ártülpéceért elítélt egy hentesmestert, aki az üzletben lévő ártáblára a 2 P egységes sertéshúsár helyett a sertéshúst részletezve, az oldalast 1 P 80 fillér, a tarját és combot 2 P, a karajt 2 P 50 fillér árban írta ki. Ezenkívül az üzletben aznap az árak ellenőrzése céljából megjelent oszondörjárór kérdésre, hogy mennyiért adja a sertéshúst, az ártáblára jelgyezett árakat jelölte meg olyanok gyanánt, melyeken az árusítás történik.

Megállapított tény, hogy az illető hentes aznap, miután hústalan nap volt, húst sem az ártáblára kiírt, sem más áron senkinek el nem adott. A kúria

ennek ellenére az árdrágítás büntetélményét megállapította a következő indoklással:

„Nem zárja ki a felelősségrevonást az sem, hogy ő a kiírt árakon senkinek nem adott ki árut, mert az, hogy a meg nem engedett árakat az üzletben nyilvános helyen kifüggesztette, a követelés fogalmát kimerítette, ez pedig az ártülpécs tényálladához elegendő és nem szükséges, hogy a meg nem engedett áron ügyletkötés is létesüljön.”

A kúria döntése szerint tehát az a kereskedő, aki üzletében a hatósági árnál magasabb árat ír ki, ezzel már elköveti az árdrágítást, mert az árdrágításhoz elegendő a magasabb ár követelése és nem játszik szerepet az, hogy ezen az áron tényleg adott is el a kereskedő árut vagy sem.

A leventeiifjúságot felszólították:

A leventesapkát és jelvényt állandóan viselje

Járjanak elől jó példával a leventék, különösen az ifjuvezetők

A Levente Hírközpont jelenti:

A Leventék Országos Parancsnoka legutóbbi parancsában elrendelte, hogy a leventeiifjúság, a leventeintézményhez való törvényes tartozását nemcsak értelmileg, hanem külsőleg is jutassa kifejezésre és ezt domborítsa ki büszke érzéssel. Lelkületében legyen meggyőződve arról, hogy a leventeiifju jelenti a magyar jövőt és az ő öntudata, magabizsága, erős akarata a jövőért való munka alapja.

Külsőleg pedig — mint ahogy az Ifjúság-Honvédelmi Nevelésének Országos Vezetője emlékeztetés rádió-szózatában rámutatott — a leventeiifjúság mindig, mindenütt leventesapkában jelenjen meg

s balkarján viselje a leventejelvényt. Járjanak elől jó példával különösen az ifjuvezetők s legyenek példamutatók mindenben, ebben is alárendeltjeiknek.

Ugyanekkor a Leventék Országos Parancsnoka figyelmeztette a leventeiifjúságot arra is, hogy a levente egyenruha fokozott megbecsülése érdekében addig is, amíg az anyagbeszerzés nehézségei meg nem szűnnek — miután háboruban minden anyagot a honvédség számára kell biztosítani — egyenruhát csak a leventelettal kapcsolatos eseményeknél viseljen. Zsidók nem viselhetnek leventejelvényt, sapkát és egyenruhát.

Bátorsági érdemmel tüntetik ki a bombakárosultak megsegítésénél önfeláldozó hős leventéket.

A Levente Hírközpont jelenti: A bombakárosultak megsegítésében önfeláldozó hősiséggel dolgozó leventék sorából már eddig is több hősi halott került ki. A leventeintézmény vezetősége most elrendelte, hogy azokat a leventéket, akik a bombakárosultak megsegítése alkalmával életüket áldozták, vagy pedig önfeláldozó magatartásuk következtében megsérültek, előljáró parancsnokaik a Bátorsági Érdemmel való kitüntetésre azonnal terjesszék fel. A kitüntetési javaslatához a szemtanúkkal felvett jegyzőkönyveket és a helyszínről készült vázlatot kell mellékelni.

Levente játékevetői tanfolyam. A Levente Hírközpont jelenti: A Levente Játékevetők Testületének Budapest székesfőváros kerülete május 23-ai kezdettel egy hónapon keresztül tartó levente játékevetői tanfolyamot rendez. A tanfolyamra jelentkezők szándékukat jelentsék be a Levente Játékevetők Testületének Budapest székesfővárosi kerületi, Budapest, I. Krisztina krt. 153. II. 2. címre.

Változások a bírói karban

A hivatalos lap vasárnapi száma közli, hogy az igazságügyminiszter felterjesztésére Magyarország kormányzója dr. Gergegyffy László III. fizetési csoport jelleggel felruházott nagyvárad-i királyi törvényszéki tanácselnököt a nagyvárad-i ítélőtáblához bíróvá kinevezte. Ugyancsak e lap közli, hogy dr. Penő Jenő szatmári királyi törvényszéki elnököt a szegedi királyi ítélőtáblához tanácselnökké, dr. Szabó Gusztáv eszéki királyi járásbíróvá elnököt pedig a szatmárnémeti királyi ügyészség elnökévé nevezték ki.

A hivatalos lap még a következő kinevezéseket közli: dr. Horváth Sándor nagyvárad-i kir. járásbíró a nagyvárad-i kir. törvényszékhez, dr. Joó Sándor fehérgyarmati kir. járásbíró a nagyvárad-i járásbíróvá áthelyezték. Továbbá dr. Lukovits Endre nagyvárad-i, dr. Pap Gábor békési, dr. vitéz Tihanyi István szekszárdi lakosok a nagyvárad-i királyi ítélőtábla kerületébe nyerték bírósági ügygyakorlati kinevezést.

Mi lesz a zsidó mestereknél alkalmazott iparostanulókkal?

A legutóbb megtartott ipartestületi előljáróság ülésén több kérvény ügyét tárgyalták le, amelyekben zsidó mestereknél alkalmazásban állott tanoncok felszabadításukra kértek.

Az előljáróság ezekkel kapcsolatban úgy határozott, hogy mindazok a tanoncok, akik zsidó mesternél tanoncidejük négyötöd részét eltöltötték felszabadulnak, azonban tartozásukat a segédvizsgát letenni. Azok a tanoncok, akik ezt az időt nem töltötték el, más, keresztény mestereknél nyerne alkalmazást és hátralevő idejüket azoknál töltik el.

Egyébként a statisztikai adatok szerint 1941-ben 35 százalék volt a zsidóknál alkalmazott keresztény tanulóinak száma, 1942—43-ban nem szegődtek zsidóhoz tanoncokat és ezért ez a százalék jelenleg 10 százalékra esett.

Mint érdekességet említjük meg, hogy Nagyvárad 2800 önálló iparosa közül 770 volt zsidó. Ezek természetesen most már nem szerepelnek az önálló mesterek csoportjában.

Húszezren túl!

Ismét határköhöz érkezünk. Az az összeg, amelyet a bombakárosultak megsegítésére indított gyűjtésünk eredményezett, ma újra ugrásszerű emelkedést mutat: túlhaladtunk a húszezer pengőn. Lényegesen elősegítette ezt a Dreher-Haggenmacher Sörgyár, mely korábbi 400 pengős adományával egyúttal már lerögzítette az adóját. Ma a gyár újabb összeget juttatott el hozzánk, mint tisztviselőinek és munkásainak adományát. Nagyobb összegű adománnyal segített hozzá hennüinket a mai szép eredmény eléréséhez a Szörmenemesítő Ipari és Kereskedelmi R. T. is, mely egyrészt a vállalat, másrészt tisztviselői karjának adományát küldte be szerkesztőségünkbe.

- Eddigi gyűjtésünk P. 18.297,18
- Dreher-Haggenmacher, Nagyvárad Sörgyár tisztviselői P. 701, munkásai 353,50. Össz. P. 954,50
- Szörmenemesítő Ipari és Kereskedelmi r. t. P. 1000, tisztviselői: dr. Medvigy Ferenc 75, Vitéz Tóth Imre 75, dr. Votický Antal 25, Tuósek Ferenc 40, Kutián István 25, Mayr Lenke 25, Hermann Tamás 10, Tóth Gyula 15, Vajna József 10, Szalay Ilona 10, Leó Zsófia 10, Kiss Gizella 10, Gramantik László 10, Holubák Katalin 10, Szabó Jenő 10, Balogh Zoltán 5, Németh Mátyás 15, Brenner László 15, Barra Sándor 20, Kordics Petronella 5, Kóhalmi Antal 5, Elekcs Andorné 10.
- Összesen P. 1435.—
- Nagy Imre 10.—
  - Dr. Verzár István, nyug. kórházi igazgató 50.—
  - Jerzák Árpád (Bihar) 50.—
  - Ecsedi Csapó Zoltán 20.—
  - Dr. Kiss Zoltán fogorvos 100.—
- Összesen: P. 20.916,68

Elfogta a rendőrség a zsidó lakások fosztogatóit

Nagyvárad. Tegnap reggel fél 5 óra tájban a szolgálatos őrszemes rendőr a Velencepart és a Károly-utca sarkán arra lett figyelmes, hogy két gyanús ember egy szalmazsákban és kenderzsákokban hatalmas batyut cipel a Baross-utca felől a Kolozsvári útra. Igazolásra szólította fel őket, majd megnézte a zsákok tartalmát.

A két gyanús emberről kiderült, hogy azok **Farkas Mihály** Cinkapanna-utca 26. és **Potyó Kálmán** Cinkapanna-utca 8. szám alatt lakó ócska-ruhakereskedő, illetve napszámosokkal azonosak. Rövid faggatás után bevallották, hogy a zsákokban ruhaneműek vannak, amelyeket egy **Kerlész** nevű zsidó órási Velencepart 47. szám alatt lévő lepecsételt lakásból feltört ablakon át loptak el.

Bekísérték a rendőrségre, ahol a loptott holmikát átvizsgálva, megállapítást nyert, hogy közel 500 darab ruha, fehérnemű, vászonfelék, lepedők, párnahuzatok, szóval a lakás teljes ruházati felszerelését ellopták és teljesen kifosztották a lakást.

Kihallgatásuk után mindkettőt őrizetbe vették és folytatják ellenük az eljárást.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Hatodik napja folyik a zsidók kiköltözködése

Nagyvárad, május 8. Hatodik napja folyik a zsidó lakosságnak a gettóba való hurcolódása és a keresztények elköltözése abból a negyedből, amelyet a zsidók számára jelöltek ki. Előre tehetett látni, hogy a rendelkezésben meghatározott négy nap alatt ezt az óriási feladatot megoldani nem lehet. Sajnos, sok esetben a közönség is hátráltatta a hatóságok munkáját. Több ízben is közhírré tették, hogy addig, amíg a gettóból kikerülő keresztények nem helyezkedtek el, más lakásigénylő nem jelentkezhet kérésével. Ennek ellenére folyton zavarták a lakáshivatalt ezek az akadékoskodók, sőt cselgáshoz is folyamodtak: úgy igényelték lakást, nem is egyet, mintha ők is az úgynevezett gettó keresztények sorába tartoztak volna. A gyere munkában nem volt idő minden egyes eset kinyomozására, a hivatal gyanútlanul kiadta az igényelt lakásokat a később derült ki a kérés időzítésének, ami sok zavart és bizonytalanságot okozott.

As új lakások nagy részét már kiadta a lakáshivatal, de még néhány napig tartani fog, amíg azokat elfoglalhatják.

a gettóból kiköltözködő keresztények. Hiszen maguk a zsidók sem hurcolkodtak még el minden városrészből. A bizottságok emberfeletti munkát végeztek eddig is s mégis vannak még egész utcaszakaszok, ahová nem jutottak el a házról-házra való kiköltöztetés munkájában. Ez hátráltatja a beköltözést is.

Az átköltöző keresztény lakosság általában meg van elégedve új helyzetével s a jobb lakásért szívesen vállalja mindenki a költözködéssel járó hátrányokat. De számosan jelentkeztek már elégedetlenek is, akik a látatlanban igényelt lakást most már alkalmatlannak találják és újabb igényléssel lépnek fel. Ezek kielégítésére indokolt esetekben rövidesen sor kerül.

Mert vannak, természetesen, indokoltan esetenk is. Előfordult, hogy a gettóból kiköltöztetett keresztény több helyen is igényelt lakást s a sietős munkában több helyen is utaltak ki új otthonra neki s most egyiket sem akarja elfogadni.

Még jó néhány napra van szükség, míg az egész kérdés rendeződik s a nagy népvándorlás nyugvópontja kerül.

OTI körzeti kezelőorvosi beosztás

Az Országos Társadalombiztosító Intézet nagyvárad kerületi Pénztára értesíti a biztosított tagjait, hogy a kezelőorvosi körzetek az alábbi beosztást nyerték:

A Körös jobb partján:

1. sz. körzet: Kezelőorvos dr. Rosner Herman, rendel 8—9 óráig, Gerliczy-u. 7. szám alatt.

A körzethez tartoznak a Körös és az alább elválasztóvonalként meghatározott utcák megjelölt oldalai és attól Biharpuspöki felé, a város közigazgatási határáig terjedő területen lakó biztosítottak és igényjogosult családtagjaik.

Madrid-u. páratlan, Fácán-u. páros, Bóke-u. páros oldala Tomori Pál utcáig, Tomori Pál-u. páratlan, Árpád vezér ut a vasúti felüljáróig, Alsódorongos ut páros, Ujperces u. páros oldalal.

2. sz. körzet: Kezelőorvos dr. Götz Sándor, rendel délelőtt 11—12 óráig, Staroveszky-u. 20. szám alatt.

A körzethez tartoznak a Körös és az 1. sz. körzet elválasztó vonaláknál megjelölt utcák másik oldalain, valamint attól Hegyközsáldobágy felé a város közigazgatási határáig terjedő területen lakó biztosítottak és igényjogosult családtagjaik.

A Körös bal partján:

3. sz. körzet. Kezelőorvos: dr. Herbszt Géza, rendel fél 9—fél 10 óráig Rét-u. 22. szám alatt.

A körzethez tartoznak a Körös és az elválasztó vonaláknál meghatározott Vitéz-utca páratlan oldalán, valamint ettől Össi felé a város közigazgatási határáig terjedő területen lakó biztosítottak és igényjogosult családtagjaik.

4. sz. körzet. Kezelőorvos: dr. Rosenmüllerné Kállay Magda dr, rendel 8—9 óráig Beóthy Odón-u. 36 szám alatt.

A körzethez tartoznak a Körös és az alább elválasztó vonaláknál meghatározott utcák megjelölt oldalai és azok között a város közigazgatási határáig terjedő területen lakó biztosítottak és igényjogosult családtagjaik.

Vitéz-u. páros, Torna-u. páratlan, a

Mussolini-tér, Kapisztrán-tér és a Chilányi-u. páratlan oldala.

5. sz. körzet. Kezelőorvos dr. Barna László, rendel 8—9 óráig Ezredévi Emlektér 18. szám alatt.

A körzethez tartoznak a Körös és a 4. sz. körzet választó vonaláknál megjelölt utcák másik oldalain, valamint ettől Váradszőlős felé a város közigazgatási határáig terjedő területen lakó biztosítottak és igényjogosult családtagjaik.

Nagyvárad, 1944. évi május hó 8.

Az Országos Társadalombiztosító Intézet Nagyvárad Kerületi Pénztára.

A háboru alatt nem lehet földet venni és eladni

Korlátozták a mező- és erdőgazdasági ingatlanok forgalmát. Ezentul is megtartják a kényszerárveréseket

A Budapesti Közlöny szombati száma közölte a m. kir. miniszterium 1720—1944. M. E. számú rendeletét, amely a mező- és erdőgazdasági ingatlanok forgalmának korlátozásáról szól.

A háboru most olyan szakaszába lépett, amelyben a mező- és erdőgazdasági ingatlanok szabad adásvétele és az azokkal való üzérkedés súlyos termelési és társadalmi hátrányokkal járhat. A gazdasági felszerelés beszerzésének akadályai miatt a tulajdonos személyében beállott változás a termelésben zökkenőt okozhat. A hadbavonultak között nyugtalanság támadhat, ha tavollétek alatt egyes ingatlanok az ő karukkal vagy mellőzésükkel oserélnek gazdát. Ezért a miniszterium rendelete a háboru tartama alatt megtiltja, hogy a mező- és erdőgazdasági ingatlan — ideértve a szőlő és kertgazdasági ingatlanokat is — jogügylettel elidegenítse-

Eltemették Halmay Lajost

Nagyvárad. Vasárnap délután 3 órakor temették az olasz temető Haller kápolnájából **Halmay Lajost**, a Szigligeti színház közismert volt főtítkárát és konzorcionális igazgatóját. A temetésen jelen voltak barátai, ismerősei, a színház részéről Putnik Bálint igazgató, a helyi napilapok újságíróinak képviselői, dr. Gyöngyössi István főügyész és még számos társadalmi előkelőség. **Turmezei Sándor** ág. evang. lelkész végezte a temetési szertartást és mondott utolsó Isten hozzá-ot a népszerű színházi titkárnak.

Nagy részvét mellett temették el dr. Erdélyi Géza postafőigazgató leányát

Nagyvárad, május 8. Szombaton délután 5 órakor temették el az olasz temető Haller-kápolnájából dr. Erdélyi Géza postafőigazgató tragikusan elhunyt leányát, Erdélyi Klarát. A temetőkaputól a kápolnáig a postásnövényedékek álltak kétoldalt sorfálat és a kápolna előtt már 5 óra előtt felravatalozták és koszoru erdővel öveztek a fiatalon elhunyt úrlány koporsóját. A szertartás megkezdésére már sűrű embertömeg vette körül a koporsót és a gyászolókat. Arany Páskál premontrai rendi kanonok végezte a gyászszertartást és közben a Postaaltisztek Dalköre énekelt Radóczy Ferenc postaltiszt-karnagy vezényletével. A temetési szertartáson megjelent a gyászoló hozzátartozókön kívül a postafőigazgatóság és a helyi postahivatalok tisztviselői kara. Megjelent továbbá dr. Hlatky Endre és neje, dr. Cziffra Kálmán, Cziffra Berta, Arvai György alezredes, Kemény Gizella színművésznő és igen sokan mások, akik a tragikus fiatal leányt ismerték és szerették.

A sírnál Arany Páskál kanonok mondott mégegyszer utolsó istenhozzádot Erdélyi Klárikának és aztán örök nyugalomra helyezték. Sírját rengeteg szép koszoru díszíti, amelyet szerettei, barátai, ismerősei, a posta tisztviselői kara és a különböző társadalmi egyesületek küldtek neki megemlékezésül.

Felhívás a HONSz tagokhoz

A Hadirokkant Szövetség (Honsz) nagyvárad csoportja felhívja azon hadirokkantakat, akiket a rokkantjelvényért utólagosan írtak össze, jelentkezzenek hivatalos órák alatt a Rákóczi-út 13. sz. a. irodában. Előnökség.

A Hangya alaptőkeemelése

A szövetkezeti mozgalom erőteljes fejlődését legjobban mutatja a forgalom állandó emelkedése. A Hangya Központ 1943. évi forgalma az előző évi 450 millió pengővel szemben meghaladja a 600 millió pengőt. A forgalom ekkora emelkedése élénk bizonyossága az anyagi megerősödésnek és a szövetkezeti hálózat szolgáltatás igénylők számbeli gyarapodásának. A megerősödés folytán szövetkezett be, hogy a legutóbbi 8 év folyamán a Hangya Központ több mint 1200 tagházat, szövetkezeti házat, kultúrházat épített, típus-bolt átalakítását és bolti berendezés felüljavítását segítette elő. Ezek az építkezések, átalakítások és korszerű felszerelések, több millió pengő tökélet igényeltek. A Hangya Központ ezekhez a megindokolt és célszerű befektetésekhez mindenkor nyújtott szívesen támogatást. Szívesen segítette a szövetkezeteket sokoldalú törekvéseikben, mert a tagok érdeken állónak tartotta a fogyasztási üzlet megvalósítását éppenúgy, mint a szövetkezeti munka megindulását és kifejlődését az értékesítés különféle területein. Nyilvánvaló, hogy a forgalom állandó emelkedését csak ilyen előrelátó, messze a jövőbe néző tevékenység kifejlesztésével lehetett biztosítani. A Hangya Központ mindenkor figyelemmel kíséri a gazdasági helyzet változásait. Ennek köszönhető az a sokat mondó eredmény is, hogy az előző évi 3 millió pengő körüli vásárlási veszteséggel szemben 1943-ban több mint 5 millió pengő vásárlási veszteséget adhatott a tagszövetkezeteknek. Üzletreiszere, a korábbi évekhöz hasonlóan most is 5%-os osztalékat folyósít.

A Hangya Központ üzletreiszere mozgalma ezidén is szép sikert ígér. Üzletreiszereinek kihelyezésével új tőkét hoz össze s ezzel tovább növeli majd a forgalmat és állandósítja a Hangya Központ üzletreiszereinek értékét és jövedelmezőségét. De ennek az új tőkének további rendelkezése is van. Ezzel az új tőkével lehet és kell tovább fejleszteni a szövetkezeti hálózatot és elősegíteni, hogy a közellátásban minél több tag-szövetkezet kapcsolódhasson be. Azok a hitelek, amelyeket a tagszövetkezetek a

mai rendkívüli időkben is élveznek a Hangya Központtól, ma már nem is annyira az áruellátást, hanem inkább a termelés érdekeit szolgálják. A tagszövetkezetek annyira megerősödtek, hogy áruellátásukat néhány kivételtől eltekintve, a maguk erejéből tudják biztosítani. Ilyen kivétel egy-két ujonnan alakult szövetkezet. Ezeknek még nem volt kellő idejük anyagi helyzetük megálapozására. A megerősödés folyamata azonban, ezeknél is jó úton halad. Az új tőkének tehát a szövetkezetekben is elsősorban nem az árubeszerzés, hanem a termelés vonalain kell elhelyezkednie. A tagszövetkezeteknek kiadott hitelek főleg olyan módon támogatják a termelést, hogy állandóan rendelkezésre álljanak a közellátás részére lekötött hitelekhez és terményvásárlásokhoz. Ezek a hitelek termelési előlegek alakjában a gazdákhöz kerülnek, hogy a termelés fokozásával szolgálják a szövetkezeti tábor és vele a nemzet érdekeit. A szövetkezeti hálózat és a Hangya Központ e tevékenységével kétség-telenül érdekvédelmi szolgálatot teljesít. Védi a mezőgazdasági és ipari munkásság, egyezoval a kisember érdekeit, ha mint fogyasztó fordul meg a Hangya szövetkezetekben, vagy ha mint termékeinek eladója keresi meg a szövetkezeti értékesítés különféle szerveit. Érdekvédelmi egyformán kiterjeszti a társadalom minden tagjára azzal, hogy árusít és értékesít, sőt újabban a ter-

Szőrmék, szőnyegek

szakszerűen kezelt

molykárreleni megóvása
teljes érték biztosítással

MUDURA

szücsmesternél Szt. János-u. 1. Tel. 35-04
Telefonhívásra házhoz küldünk

melés fokozása céljából foglalkozik a termelés irányításával, a talajerő fenntartásával és a kiegészítő eszközök, gépek, különféle mezőgazdasági gépek csoportos beszerzésével.

A Hangya Központ a szövetkezeti hálózat útján ilyen célokra kívánja felhasználni az új milliókat, amelyek 100 pengő névértékű alapítványi, 10 pengő névértékű rendes üzletreiszerek kiadása útján kerülnek birtokába. A jegyzett üzletreiszerekre a folyó évben 20% beiratási díj fizetendő, ezt a tartalékalap növelésére használják föl. Ilyen üzletreiszereket jegyezni lehet minden Hangya Központnál Budapesten. A lejegyzett összeget és a beiratási díjat a 6407-es számú „Üzletreiszere” jelzésű postatakarékpénztári befizetési lapon lehet pórtára adni.

Csak egyszer szabad ebben az évben nyírni a birkákat

Nagyvárad thj. város Közéllátási Hivatala 2098—1944. k. é. szám alatt az alábbi hirdetményt adta ki:

A m. kir. közellátásiügyi miniszter 106.600—1944. K. M. sz. rendiele alapján birkákról (báránnyokról) a gyapjút 1944. évben csak egyszer szabad nyírni. A termelő köteles az 1944. évben lenyírt gyapjumennyiséget merinó és merinóval keresztezett fajtájú juhok és báránnyok után

teljes egészében, cigája és racka fajtájú birkák után darabonként 2 kilogrammot ugyanezen fajtájú báránnyok után pedig darabonként 0.40 kilogrammot beszozálatni. A cigája és racka fajtájú birkáról és báránnyóról lenyírt gyapjuból a beszozálatás után megmaradó gyapjumennyiséget a termelő saját és alkalmazottai háztartási szükségletére visszatarthatja. Mindaddig, míg a termelő a beszozálatási kötelezettségének nem tett eleget, a lenyírt gyapjút a nyírési állapotban, tehát egész bundákban kell a beszozálatásig megőrizni, vagyis a visszatartott gyapjút a beszozálatandó gyapjútól elkülöníteni; addig nem lehet. A termelő és alkalmazottai a visszatartott gyapjút és az abból készített fonalat csak a saját háztartásuk céljaira használhatják fel. Ha termelő legalább 20 kilogramm gyapjút szozgáltat be és a beszozálatott gyapju mennyiség ugyanannyi, mint amennyit 1943. évben szozgáltatott be, a termelő a hatóság által megállapított áron gyapjuszozvet juttatásban részesül. Ha 20 kilogrammnál több, de 50 kilogrammáig kevesebb gyapjút szozgáltatott be, minden befejezett 25 kilogramm után további 1 méter juttatásban részesül. A fenti rendelet értelmében a gyapjunyírás idejét 1944. május hó 15. napjától 1944. június hó 15. napjáig terjedő idő közben állapítom meg. Ezen idő alatt a gazdalkönyvvél nem rendelkező és gazdalkönyvvél ellátott, de 100 kataszteri holdnál kisebb szárművellettel rendelkező gazdalkodók kötelesek a nyírás elvégezni. A termelő az 1944. évi nyírású gyapjút és az alkalmazottai háztartására visszatartott mennyiséget a nyírás befejezésétől számított 8 nap alatt köteles bejelenteni a Közéllátási Hivatalhoz Szaniszló-u. 15. sz. a. A beje-

tést a Futura által készített bejelentő lapon kell megtenni. A bejelentő lap a Közéllátási Hivatalnál szozvezhető be Szaniszló-u. 15. sz. a. A gyapjút a ter- től csak a Futura vagy gyapjuvásárlásra jogosult bizománya vásárolhatja meg. A gyapju vásárlással feljogosított összes személyeket a Futura arcképes igazolvánnyal látja el. A termelő köteles a beszozálatandó gyapjút a Közéllátási Hivatalhoz történt bejelentés megtörtéte után 15 napon belül a megvételre ajánlott gyapju minőségét nem kívánja a Gyapjuvászoló Bizottsággal megállapítani, a gyapjuvásárló azonnal köteles a gyapjút minősíteni és a vételárát a hatóság által megállapított áron számítva kifizetni. Ha termelő a gyapju minőségét a Gyapjuvászoló Bizottsággal kívánja megállapítani, a gyapjuvásárló a vétel napjától számított 15 napon belül köteles a gyapju súly szerint átvenni, az átvételről a Futura által készített irlap felhasználásával átvételi elismervényt adni és az általa becsült minőség 80%-át előleg címen kifizetni.

A vételár hátralevő részét a gyapjuvásárló a minőség végleges megállapításától számított nyolc napon belül tartozik kifizetni. Ha a termelő a beszozálatandó gyapjút a jelzett idő alatt nem ajánlja fel megvételre vagy pedig az eladott gyapjuját nem adja át, a gyapjuvásárló köteles ezt bejelenteni és szükség esetén karhatalommal lesz töle igénybevéve. Nagyvárad, május hó 5-én.

Nagyvárad thj. város
Közéllátási Ugyosztálya

Hirek a törvénszékéről

PÉNZBÜNTETESRE ÍTELT A NAGYVÁRADI TÖRVÉNSZÉK KÉT SZALÁRDI LISZTELOSZTÓT, MERT NEM SZAMOLTAK EL A LISZT- ÉS KENYÉRJEGGYEL

Nagyvárad, május 8. Ma délelőtt tárgyalta a törvénszék Sas Sándor szalárdi liszteosztó és Kovács Imréné szalárdi pék bünügét. A két vádlottat 1942. nyarán a kiutalt lisztmennyiséggel nem tudott elszámolni s a felülvizsgálat során 4 q liszthiány mutatkozott. A törvénszék megállapította a két vádlott bünügét annak ellenére, hogy a tanuként megidézett főjegyző nem tett terhelő tanuvallomást. Sas Sándort és Kovács Imrét bünügnek mondotta ki közszükséglet cikk jogellenes elvonása vétségében és előbbi 300 P, utóbbi 50 P pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Be kell jelenteni a közfogyasztásra szolgáló sertéseket és zsiradékkészleteket

Juresek Béla, a közellátási miniszteri teendők ellátásával megbízott földművelésügyi miniszter a Budapesti Közlöny vasárnapi számában megjelent két rendeletével kötelezővé tette a közfogyasztásra szolgáló sertések és zsiradékkészletek bejelentését.

Az a vármegyei és városi törvényhatóság, megyei város és község, amelynek tulajdonában, illetőleg birtokában sertészsir, hár, zsiradalonna vagy szozott, illetőleg füstölt szalonna van, továbbá az a vállalat és üzem, ugyszintén hadiüzem, amely jóváhagyott bérhizlatási szerződés alapján 1942. január 1-től kezdve sertést hizlatott, valamint a felsorolt hatóságok és üzemek részére zsiradékot tároló üzem vagy vállalat a tulajdonában vagy birtokában levő zsiradékkészletet a május 7-i állapotnak megfelelően köteles bejelenteni a tárolás helye szerint illetékes közellátási felügyelőségnek május 13-ig ajánlott le-

vélben. Hasonlóképpen köteles a lakossága, illetőleg alkalmazottai vagy családtagjai ellátására jóváhagyott bérhizlatási szerződés alapján sertést hizlató vármegyei és városi törvényhatóság, megyei város és község, valamint hadiüzem, egyéb vállalat vagy üzem ugyszintén az időpontig bejelenteni a tulajdonában vagy birtokában levő sertéseket. A bejelentés köteleessége a honvédségre és az Állatforgalmi Központra nem vonatkozik.

Háború idején hat hónapig terjedhető elzárással büntethető az a vállalati vagy üzemi felelős vezető, aki a zsiradékkészleteket és sertéseket nem, vagy nem a valóságnak megfelelően jelenti be. Az ilyen készleteket el lehet kobozni. A közellátásiügyi miniszter az elkobzott készlet értékének egyötöd részéig terjedhető jutalomban részesítheti azt, aki a kihágás felderítése körül különös érdemeket szerzett.

Szent László nyomda rt.

Szilágyi Dezső-u. 5.
Mindenféle nyomtatványokat izlésesen készít.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETESI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekkszámlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adnak vissza.

A PÉCSI EGYETEM ÚJ DÉKÁNJA.
 Pécsről jelentik: A pécsi Erzsébet-egyetem jogi és orvosi karán most tartották a dékánválasztó ülést. A jogi kar jövő tanévi dékánja dr. Óriás Nándor, az orvoskaré pedig dr. Albrich Konrád lett. Az új rektort május 10-én délelőtti választják meg a jogi kar professzorai közül.

Felhívás. Felhívom Nagyvárad város azon villamosáram fogyasztóit, akik hatósági intézkedés folytán új lakásba, üzlethelyiségbe, vagy ipari műhelybe költöztek, hogy ezen helyiség változtatásukat 24 óra belül jelentésként be a városi közüzemek bejelentési irodájába (Mezey Mihály-utca 10. sz., földszint 5.), mert ellenkező esetben a villamosmű az áramszolgáltatást megszünteti. Nagyvárad, 1944. május hó 8-án. Gyapay s. k., h. polgármester.

RENDELET AZ ORVOSI DIJÁKRÓL. A belügyminiszter a Budapesti Közlöny vasárnapi számában megjelent rendeletével úgy intézkedett, hogy a betegségi biztosító intézetek biztosítottjainak nem intézeti orvos sürgős szükség esetén történő igénybevételekor annak az orvosi díjnak 75 százalékát kötelesek megtéríteni, amely az Országos Orvosi Kamara szabályzata szerint az orvosi díjazás legkisebb mértéke szerint jár. A sürgős szükséglet és az orvosi költség kifizetését igazolni kell. Az orvosi díjat az orvos kapja akkor, ha a biztosított azt nem fizette ki.

BUTOR

most is nagy választékban
„ARTA” bútörüzletben
 Gróf Beihlen István-utca
 Pannonia épület

Karhatalmi alakulatot állít fel az algéri kommunista párt. Párizsból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Mint Tangerből jelentik, a kommunista párt az algéri szakadár bizottság hozzájárulásával alakít fegyverkezett karhatalmi alakulat felállítására határozta el magát. Ez a kommunista milícia a rendőr csapatok feladatát látja el és De Gaullista tisztvezetése alatt állna. Ezek a tisztek a Szovjet-Unióban háromhónapos kiképzési tanfolyamon vettek részt.

Rizscsempészsé miatt halálraítéltek egy volt kínai minisztert. Nankingból jelentik: (MTI) Kupseng volt közlekedési minisztert és Csurvent volt helyettes minisztert a rendkívüli törvényszék rizscsempészsé miatt halálra ítélte. A nemzeti kormány rendelkezése következtében a halálbüntetést 10 évi fegyházra enyhítették, mert érdemeiket szerezték belpolitikai téren.

Éhínség fenyegeti Hadramautot. — Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Mint a brit hírroda jelenti, a Hadramaut meder vidékét a három esztendője tartó nagy szárazság következtében éhínség fenyegeti. Igen sok a halottak száma. A tevék kétharmadrésze a parttól a vádigi vezető úton elpusztult.

KORONA Filmszínház

Kedden bemutató:

Félnapos boldogság

Vidám szerelem egy határsorompo két oldalán
 Főszereplők: Willy Fritsch Hertha Feiler

Hétfőn utoljára
Csodarepülő

Szélsőséges időjárás az Egyesült Államokban. Lisszabonból jelentik: (MTI) Mint a brit hírszolgálat Newyorkból jelenti, a perzselő hóhullám a newyorkiak szüzeit üzte tengeri homokpartokra. — Ugyanakkor a középnyugati államokban majdnem állandóan havazik. Az Egyesült Államok más részeiben a hideghullám a fagypont alatt 25 fokig süllyesztette a hőmért.

A KÖZTISZTVEISELŐK SZABADON BELÉPHETNEK A PÁRTOKBA, DE VEZETŐTISZTSEGET NEM VÁLLALHATNAK. Közöltük már, hogy a köztisztviselők szabadon léphetnek a nacionalista pártokba. Most ezzel kapcsolatban az *Összetartás* még a következőket írja: Illetékes helyen közlik, hogy a közszolgálati alkalmazottak minden korlátozás nélkül szabadon beléphetnek politikai pártokba, azonban vezető tiszteget egyetlen pártban sem tölthetnek be. A párhelyiségeket látogathatják, a párt életében részt vehetnek, azonban a pártok irányítását a belügyi kormányzat a köztisztviselői állás pártatlanságával összeegyeztethetőnek nem tartja.

Fodrásziparosok figyelmébe! A nagyváradí fodrásziparosok mint minden évben, az idén is megtartják folyó hó 11-én csütörtökön, az elagott iparosok napját. Az elszámolás folyó hó 15-én, hétfőn délután 3 órától lesz az ipartestület helyiségében, ahol egyúttal három óra járó szappant utalványt is fog kiosztani a vezetőség. — Felkérjük a fodrásziparosokat, hogy a bombakárosultaknak szánt összeget is szolgáltatassák be ugyanakkor. A vezetőség meg van győződve, hogy a nagyváradí fodrásziparosok ez alkalommal is híven fogják köteleességüket teljesíteni. Elnökség.

FŐISPÁNBEIKTATÁS SZATMÁRBAN. Szatmárnémetiből jelentik: Szatmár megye törvényhatósága ünnepélyes díszközgyűléssel iktatta be főispáni székébe dr. *Endrődy Barnabást*. Vitéz *Boér* Endre alispán nyitotta meg a közgyűlést, majd a küldöttséggel meghívott új főispánt a törvényhatóság nevében báró *Kende György* üdvözölte. *Endrődy Barnabás* főispán mondotta el ezután székfoglaló beszédét, amelyet a közgyűlés nagy tetszéssel fogadott. Ezután Szatmárnémeti szabad királyi város törvényhatósága iktatta be ugyancsak díszközgyűlés keretében *Endrődy Barnabás* főispánt.

Isztanbul első légtalmai gyakorlata. Isztanbulból jelentik: (Magyar TI) Isztanbul lakossága pénteken nagy izgalommal készült az előre bejelentett első légtalmai gyakorlatra. A balkáni hadjárat ideje óta Isztanbulban nem volt légtalmai gyakorlat és az összes európai város közül talán a régi török császárváros az, amelyik a legkevésbé szenvedett a légitámadásoktól. A *Vakit* című lap kiemeli, hogy az ország bármely pillanatban feyvert ragadhat, ha bármely oldalról megámadják.

Bécsi vér (Wiener Blut)

Főszereplők: Willy Forst, Marie Holst, Willy Fritsch, Hans Moser, Theo Linggen
 Hétfőn utoljára: MACHITA

Vasárnap délelőtti színész-újságíró válogatott labdarugó mérkőzés rendezésének a bombakárosultak megsegítésére

Érdekes mérkőzés színhelye lesz vasárnap délelőtti az Erzsébetligeti sportpályán. A Szigligeti Színház művészgárdája barátságos labdarugó mérkőzésre hívta ki a helyi újságírókat. A tárgyalások eredményre vezettek és most már mint befejezett tény közölhetjük, hogy a Színész-újságíró válogatott labdarugó mérkőzést vasárnap délelőtti fél 11 órai kezdéssel rendezik meg. A szta bevételt a bombakárosultak megsegélyezésére ajánlják fel.

Az izgalmasnak ígérkező futballcsata iránt már is igen nagy az érdeklődés. Az előkészületek fejleményeiről állandóan tájékoztatjuk olvasótáborunkat.

A csapatfelállítás és egyéb tiszteégek betöltését alább közöljük:

Újságírók: Dr. Barza, Jávör, Árvay, Papp, Ballay, Daróczy, Kiskun, Szikszay, Nagy Ákos, Halmay, Wekerle. Tartalék: Huzella, M. Nagy, Tabéry, Toth István.

Színészek: Ross, Horváth, Bakay, Tannay, Baray, Kiss I., Putnik, Szabó Lendvay, Gulácsy, Halassy.

A kezdőrugást Jurik Julcsi végzi. Tartalék kezdőrugó: Hamvay Lucy és M. Fodor Viola.

Határbírók: Kemény Gizi és Czéh Gitta.

Lapzártakor kaptuk a hírt, hogy felidőben a színház hölgytagjai versenyt futnak az elsőségért.

Főiskolai hallgatók jelentkezési kötelezettsége

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Az összes egyetemi és főiskolai hallgató, aki az egyetemen vagy főiskolán végbizonyítványt még nem kapott és állítási kötelezettségének még nem tett eleget, május 12-éig jelenteni tartozik a diákok honvédelmi munkaszervezete vezetőjének (Budapest, V. Klotild-utca 10 (c. II. 4.) a) következőket:

1. Név.
2. Születési helye, éve, hónapja és napja.
3. Anyja neve.
4. Melyik egyetem, vagy melyik főiskola melyik karának hányadéves hallgatója volt.
5. Jelenlegi állandó lakhelye (pontosság címe).
6. Ha az idei nyári szünetben valamely hadiüzemben (előkészületi intézkedésre vagy működésben tartásra kötelezett vállalat) állásban van, azt a hadiüzemi személyzeti parancsnok

Jön az APOLLOBA

Minden eddigi sikert felülmult a

Forgószél

Krisztina Söderbaum
 színes világhírmű

Rendező:
WEIT HARLAN

Nagyobb, mint a
„Lidércfény”

vagy a honvédelmi munkavezető főzsuparancsnok által kiállított igazolvánnyal igazolja.
 7. Orvostanhallgató okirattal igazolja a nyári szünet alatti az ügynevezett famulusi szolgálatot, mely egészségügyi intézetben vagy kórházban teljesíti.
 A jelentkezési kötelezettség elmulasztása az 1939 évi II. tc. alapján büntetés alá esik.

RÁDIÓ

SZERDA, MAJUS 10.
 Budapest I.

- 8.35 Zenekari művek.
- 10.10 Szórakoztató zene.
- 11.10 Francia kamarazene.
- 11.40 Rákosi Viktor elbeszélése.
- 12.05 Budapest honvéd őrszólóalj zenekara.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröske-reszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Művészelemzők.
- 14.50 Herrer Pál harmonikaegyüttese.
- 15.20 Közvetítés a Boldog Gizella római katolikus leányközépiskolából.
- 15.30 A Német birodalmi rádió műsorából.
- 15.50 László Gyula dr előadása.
- 16.15 Muzsikálexikon.
- 17.00 Pusztai Sándor tavaszi verseiből ad elő.
- 17.10 Pertis Pál cigányzenekara.
- 17.50 Honvédek műsora.
- 18.40 Világpolitikai kérdések — vélemények.
- 19.00 A rádió hangversenydobogóján.
- 20.00 Ölvédy János előadása.
- 20.15 A könnyű zene mesterei.
- 21.00 Dolgozó magyarok.
- 21.10 Magyar zeneszerzők felőrája
- 22.20 Részletek Bizet: Gyöngyhalászok e operájából.
- 23.00 Géczy Barnabás zenekara.
- 23.25 Brüsszeli királyi zenekadétnak zenekara.

SPORT

Bajnokhoz méltóan biztosította a NAC az első helyet

Nagyvárad — Szolnok 3:1 (1:0)

Nagyvárad. A NAC csapata országos bajnokhoz méltóan biztosította be magának a tegnapi mérkőzésen a legértékesebb labdarúgó címet. A kitűnő formában lévő Szolnokot nagyszerű játékkal fektette kétvállra és ezzel 43 pontot szerzett, ami azt jelenti, hogy ha hátralevő négy mérkőzését elvesztené, még akkor is 3 tiszta ponttal nyerne meg a bajnokságot. Pillanatnyilag azonban 11. ponttal vezet és ahogy a dolgok alakulását látjuk még ezt növelni is fogja.

A második helyért szinte egyforma eséllyel küzdenek a Kolozsvár, Ferencváros, Gamma, Szolnok csapatai. A kiesés ellen viszont teljes erővel küzdhet már a tavalyi bajnok Csepel is.

Pontosan három órákor futnak ki a csapatok Mann játékezőtől sárga jelére és a következőképpen állnak fel:

NAC: Vécsei, Mészáros, Ónody, Perényi, Juhász, Deményi, Lóránt, Barna, Sárvári, Bodola, Tóth III.

Szolnok: Horváth, Csabai, Kispéter, Selmecei, Szücs, Fazekas, Kovács, Kolláth, Laborcz, Nagy, Korom.

Szolnok kezd, de a NAC veszi át azonnal a támadást. Tóth III Barnának ad s az összekötő bombalövését csak szögletre tudja Horváth ütni. Az 5. percben jön fel először. Szolnok de Korom beadása kapu mögé száll. Egyre jobban kidomborodik a NAC nagyobb játékkultúrája, az ellenfél idegeit felőrli hajtálpontos passzjátékkal rohamozza Horváth kapuját s csak a vendég csapat nagyszerű védelme akadályozza meg, hogy már az első percekben gól ne essen. Feltűnik a csatársorban Bodola lendületes játéka, a fedezetorban Perényi arat sok tapsot ragyogó teljesítményével, de hatalmas akarással kiűz mind a 11 váradi fiú, látszik, hogy nagy elhatározással akarják ezt a mérkőzést megnyerni. Ennek a lelkesedésnek a szüleménye a 21 percben szerzett remek gól. Sárvári hozza fel a labdát és egy kicsit a baloldali felé húzódott vele, a MÁV védelem azt hitte, hogy Tóth III-at fogja szökíteni a középcsapat, ám Sárvári egy villámgyors testessel a közepre futó Bodolát ugrotta ki s Szolnok védelme mérés verve volt, Dudus 12 méterről hatalmas félmagas lövéssel a balsarokba hárította a bört. (1:0)

Gól után az iram csak fokozódik, a tiszaparti fiúk minden labdára rámennek s a 25 percben kis híján ki is egyenlítettek. Nagyon jó labdát ad Kollátnak, az összekötő kiugrik, Vécsei kifut, a lövés azonban, messze az üres kapu fölé kerül. Nagy helyzet volt. Változatos játék következik. A támadásból azonban a NAC veszi ki jobban a részét, sok lövés száll a szolnoki kapura, de Horvát nagyszerűen hárít. Egyre keményebbek az összecsapások. A 38. percben Szücs és Csabai ollóba fogják Deményit a 16-oson. Egy kicsit 11-es íze van a dolognak. A szabadrugást fölé csavarja Barna. A 43. percben viszont a NAC kapu előtt játszódik le egy kétnyelvű jelenet. Labore megszökik egy

labdával s Ónody már csak hátulról a lábaközött tudja elpöccinteni a labdát, úgyhogy mind a ketten elesnek a 16-oson belül. A játékezőt azonban nem látott szabálytalanságot, s

Szünet után sem lanyhui az iram, azonban a NAC fölénye most kezd jobban kibontakozni. A vendégsanat erőnléte gyengébb s így a pontos szöktesekre épített támadók láthatóan is egyre jobban megtörik a kemény védelmet. Lóránt már a 3. percben gólt lehetne, amikor a nagyszerű Sárvári szöktesével már csak Horvát áll szemben, azonban lövés helyett bead és Kispéter közelébe lehet. Utána Vécsei ment remek kifutással kétszer is egymás után. Majd a 12. percben ismét gólt eredményez a NAC fölénye. Tóth III. hozza közepre a labdát, Barnának ad, ő Lórántot szöktesíti. A szélső beível s a nagyszerűen érkező Bodola a levegőben úszva 7 méterről védhetetlenül a jobb sarokba fejel. Gyönyörű akció, gyönyörű gól. (2:0)

Gól után is a NAC marad támadásban s a MÁV igen gyakran csak dicsőítéssel tud ellenállni. Mann játékezőtől azonban jól kézben tartja a mérkőzést. A NAC fölénye a 24. percben ismét eredményt hoz. Juhász-Sárvári összejátszástól Tóth Matyi kapja a labdát, a szélső lefutja Csabait, kicselezi Horvátot is és az üres kapuba gurítja. (3:0)

Az iram egy cseppet sem lanyhul. — A szolnokiak dicséretére legyen mondva, még 3:0 után sem adják fel a harcot, s a 35. percben szépítenek is az eredményen. Kovács fut le a jobb szélén, beadására nagy karaván támad a NAC kapu előtt amikor a tömegből kiemelkedik Kolláth feje és máris 3:1.

A hátralevő időben is nyilván még a NAC-nak alkalma a góllövésre, de a MÁV közvetlen védelmet fektet a

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleménye:

Ma 6-kor „Az első” filléres helvérekkel

Kedden este kivételesen fél 7 órakor nagy német-magyar kívánság-hangverseny lesz a színházban, a német Vöröskereszt alapja javára. Közreműködnek: A német véderő zenekara és kórusa, a Szigligeti Színház honvédezenekara magánzereplői és táncokara, sok szólóista a német véderő tagjaiból. — valamint a nagyváradi cigányok egyesített zenekara. Mérsékelt felemelt helyárak! Jegyek korlátolt számban a pénztárnál kaphatók.

Szerdán 6 órakor a nagy sikert aratott *Eladó lányok* című operett-ujtdonság kerül ismét színpadra. 3 óras kacagás.

Boleró-t a Nemzeti Színház Kamaraszínházának bombasikerű vigjáték

egy a nézőtér fellélegzik. Mezőnyitákkal ér véget az I. félidő.

Szünetben

Szünetben a NAC-nál nyugodt a hangulat. Rónay Ferenc edző ad utasításokat:

— Csak löni és löni továbbra is...

A Szolnok öltözője annál hangosabb, a csatársor a védelmet okolja a góllért, a védelem viszont a támadósort hibáztatja, hogy gólképtelen.

Buiki edző teremt végre eszdet:

— Kevesebbet veszekedni és jobban játszani...

II. félidő

tisztelet gól és új erőre kapott, igaz, hogy sok szerencsével is, de mindent szétrombolt s így az eredmény a játékok végéig már nem változott.

Szöglet arány 7:2 (4:1) a NAC javára.

A többi NB I mérkőzések eredményei:

Gamma—Ujpest 2:2 (2:0).

DVSC—Tisza 5:1 (2:0).

Ferencváros—Kispest 5:3 (2:1).

DIMÁVAG—Kolozsvár 2:1 (1:0).

Kispest—Elektromos 5:1 (0:0).

Csepel—BESZKRT 2:2 (1:1).

Ujvidék—Salgótarján 2:1 (2:0).

Nagy sikere volt a Törekvés által rendezett Országos Birkózó Versenynek

(Nagyvárad.) Az NMK székházát teljesen megtöltötte a birkózó sport iránt érdeklődő közönség, hogy szemtanúja legyen az NMK-Törekvés által rendezett országos birkózóbajnokságnak.

A verseny előtt Szabó János országgyűlési képviselő méltatta a birkózó sport jelentőségét s miután üdvözölte a nagyszámú közönséget és a vendégeket, kezdetét vette a hatalmas küzdelem.

A verseny részletes eredményét holnapi számunkban közöljük.

A remek sportot hozó birkózó bajnokság befejeztével Szabó János elnök osztotta ki az értékes díjakat s meleg szavakkal búcsúzott el az ország minden részéből idesereglett vendégektől.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Eladó sürgősen magánház nagy udvarral, kerttel, bármilyen üzemi célra is alkalmas. Több telek. Úzv, Talayne, Szigliget-u. 12. Telefon 28—74 728

Veszek 1 vagy 2 Biedermeyer ruhaszekrényt, 2 éjjeli szekrényt és 1 toalettdiófában. Cím a kiadóban. 960

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, moly és mindenféle férgek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 313

KOLOZS község elöljárósága a kolozsi sósfürdő

vendéglőjét folyó évre bérbeadja

Zártajánlatokat május hó 15-ig a községi elöljárósághoz kell benyújtani.

Kerékpárok újak és javítások Jakab műszerésznél, Kossuth-u. 5. Telefon 23—30 672

Állást keres

Élesdi Mészgyár Rt. perfekt könyvelőt keres. Ajánlatok Zathureczky cégnél, Lukács György-utca 45. adandók le. 952

16—18 éves fiú belső munkára fix fizetéssel azonnal felvétetik. Jelentkezni lehet a kiadói hivatalba. 947

Perfekt gépirónó, öskeresztény és telekkönyvi ügyekben jártas gépirónó tisztviselő alkalmazást nyerhet dr. Kotzóné Jenő kir. közjegyzőnél. 946

Gép- és gyorsíró férfi vagy nő azonnali alkalmazást kap Kereskedelmi és Iparkamarnál, Deák Ferenc-utca 1. szám. 961

Főző mindenest éves bizonyítvánnyal május 15-re keresek. Vörösmarty-u. 16. 957

Petroleum lerakat vezető tisztviselőt keres. Cím a kiadóban. 956

Nevelőnőt, lehtőleg németül tudót keresek. Cím a kiadóban. 954

Állást keres

Tisztviselő többévi irodai gyakorlattal, kezdő gépirással, állást keres. Címeket a kiadóba kér. 947

Házvezetőnek ajánlkozik, főzés, háztartás minden ágában jártas nő, vidékre is, éves bizonyítványokkal. Szent Anna-u. 23. Nagy Vincéné. 958

Képzett ápolónő nagy gyakorlattal beteghez ajánlkozik. Vitézné, Bölcse-ud. 5. 956

Oktatás

Német nyelvet tanít urinó, ebéd koszt ellenében. Piros Béláné, Sztaroveczky-u. 12. szám 931

Lakas

Elegánsan butorozott különbejárta szobát akár azonnaira kivenni, vasutközelség előnyben. „Pontos fizető” jellegre a kiadóba. 959

KIADÓTULAJDONOS:

SENET LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

A szerkesztésért felel: Dr. Paál Árpád főszerkesztő

Dr. Virág Jeromos főmunkatárs

Készült a Szent László nyomda r. t. környergőjén, Nagyvárad, Sztaroveczky-utca 12. számán.